

BOSNA I HERCEGOVINA
FEDERACIJA BOSNE I HERCEGOVINE
ZENIČKO-DOBOJSKI KANTON
KANTONALNI SUD U ZENICI
Broj: 43 0 P 231314 25 Gž
Zenica, 03.03.2025. godine

Kantonalni sud u Zenici, u građanskom vijeću sastavljenom od sudija: Nedeljke Mađar Ramljak kao predsjednice vijeća, Indire Pašić i Srećko Kokor, kao članova vijeća, u pravnoj stvari tužitelja: 1. S. T. iz P., ul..., 2. J. T. iz P., ul... 3. K. K. rođena T., iz P., ul... 4. B. T. K. iz L., ul..., 5. D. T. iz P., ul... 6. S. D., iz P., ul..., 7. S. I. iz G., ul... 8. S. T. iz O., ul..., svi zastupani po punomoćniku Borisu Stojanoviću, advokatu iz Banja Luke, protiv tuženog A. D. iz Z., ul..., kojeg zastupa punomoćnik Samir Karahasanović, advokat iz Zavidovića, radi utvrđivanja ništavosti usmenog testamenta, v.s. 50.000,00 KM, odlučujući o žalbi tužitelja, izjavljenoj protiv presude Općinskog suda u Zenici, 43 0 P 231314 23 P od 05.12.2024. godine, u sjednici vijeća održanoj dana 03.03.2025. godine, donio je:

P R E S U D U

Žalba se odbija i presuda prvostepenog suda potvrđuje.

O b r a z l o ž e n j e

Prvostepenom presudom odbijen je kao neosnovan tužbeni zahtjev, kojim se traži da se utvrdi da je ništav usmeni testament ostavioca A. M., sina P. i P., rođenog ... u Z., JMBG: ..., preminuo ... godine u Z., izjavljen 09.09.2020. godine, prilikom telefonskog poziva upućenog A. D., koji su poziv i izjavu potvrdili svjedoci M. H. i M. A., proglašen rješenjem notara Elze Dilber, broj O-UPP-218/2021 od 29.12.2022. godine, broj sudskog spisa: 43 0 O 190097 20 O, kojim je utvrđeno da je za testamentarnog nasljednika ostavilac imenovao A. D., sina B., nastanjenog u Z.,..., kome ostavlja svu svoju nepokretnu i pokretnu imovinu, koja se sastoji od stana koji se nalazi u Z., na adresi ..., površine 47 m² i novčanih sredstava koja se nalaze na računima kod Raiffeisen, UniCredit i Procredit banaka, što je tuženi dužan da prizna i trpi.

Odbijen je zahtjev tužitelja za naknadu troškova postupka u iznosu od 14.281,21 KM, kao neosnovan.

Obavezani su tužitelji da tuženom nadoknade troškove postupka u iznosu od 6.430,32 KM, sve u roku od 30 dana od dana dostavljanja odluke.

Protiv prvostepene presude tužitelji su po punomoćniku advokatu, izjavili žalbu, kojom u cijelosti pobijaju prvostepenu presudu, zbog povrede odredaba parničnog postupka, pogrešno i nepotpuno utvrđenog činjeničnog stanja i pogrešne primjene materijalnog prava. Predlažu da drugostepeni sud pobijanu presudu preinači i usvoji tužbeni zahtjev tužitelja i utvrdi da je ništav osporeni usmeni testament A. M. proglašen pred notarom Elzom Dilber dana 29.12.2022.godine, da tuženog

obaveže da tužiteljima nadoknadi troškove prvostepenog i drugostepenog postupka, koji se sastoje od troškova sudskih taksi i troškova zastupanja od strane advokata, prema troškovniku predatom u spis prvostepenog suda i troškovniku u prilogu žalbe, zajedno sa zakonskom zateznom kamatom, počev od dana presuđenja pa do isplate.

U odgovoru na žalbu tuženi navodi da su žalbeni razlozi tužitelja neutemeljeni, da se zasnivaju na paušalnim navodima, subjektivnom mišljenju i tumačenju punomoćnika tužitelja, koji u žalbi ponavlja sve što je isticao u toku postupka.

Pošto je ispitao prvostepenu presudu u onom dijelu u kojem se pobija žalbom, shodno članu 221. Zakona o parničnom postupku i po službenoj dužnosti, drugostepeni sud je zaključio slijedeće:

Žalba nije osnovana.

Prvostepeni sud je pravilno cijenio sve izvedene dokaze u vezi s odredbom člana 8. Zakona o parničnom postupku, između ostalih, Izvod iz matične knjige umrlih za M. A. od 18.04.2024.godine, Izvode iz matične knjige umrlih za: T. J., T. S., T. S., K. K. od 11.01.2021.godine, Izvode iz matične knjige rođenih za: T. K., T. D., D. S., L. S., S. T. od 05.06.2023. godine, Zapisnik kod notara Elza Dilber broj: 0-UPP-218/2021 od 29.12.2022.godine, Izjava o usmeno izjavljenoj posljednjoj volji umrlog od 27.10.2020.godine, Rješenje Općinskog suda u Zenici broj 43 0 O 190097 20 O od 12.05.2023.godine, Izvod iz matične knjige rođenih za T. B. od 12.01.2021.godine, Izvod iz matične knjige umrlih za T. B. od 17.04.2024.godine, Izvod iz matične knjige rođenih za T. D. od 12.01.2021.godine, Izvod iz matične knjige umrlih za T.D. od 17.04.2024.godine, Rješenje Općinskog suda u Zenici broj: 43 0 O 190097 20 O od 12.05.2023.godine, Zahtjev za evidentiranje činjenice o usmeno izjavljenoj posljednjoj volji umrlog od 27.10.2020.godine, Izjava o usmenoj izjavljenoj posljednjoj volji od 27.10.2020.godine, Objava putem FB profila M.A.od 15.09.2020.godine, Objava putem FB profila M.A. od 16.09.2020.godine, Pregled troškova sahrane za preminulu osobu M. A. izdat od firme NEVEN d.o.o. Zenica, Nalog blagajni NEVEN d.o.o. Zenica u iznosu od 80,00 KM od 16.09.2020.godine, Fiskalni račun BF:38846 na iznos od 25,00 KM od 16.09.2020.godine, Račun broj: 08/09 na iznos od 1.047,00 KM sa fiskalnim računom od 17.09.2020.godine, Račun broj: 305/20 na iznos od 1.081,20 KM sa fiskalnim računom od 16.09.2020.godine izdat od J.P. Gradsko groblje Zenica, Odluku JU KBZ broj: 01-2-193/20 od 19.03.2020.godine, Naredbu ministarstva zdravstva ZDK broj 11-33-1335-141/20 od 02.11.2020. godine, Odluku ministarstva zdravstva broj 11-33-1335-107-1/20 od 02.09.2020.godine sa smjernicama za postupanje sa pacijentima pozitivnim na COVID 19 i osobama iz kontakta, Vijest 06-02-2020 sa službene web stranice KBZ koja se odnosi na potvrdu i zabrane posjete bolnicama osobama hospitaliziranim u bolnici, Zahtjev tužitelja upućen Kantonalnoj bolnici Zenici 59/23 od 19.04.2024.godine, Dopis Kantonalne bolnice Zenice broj 101-44-2552-1/24 od 08.05.2024. godine, Dopune zahtjeva tužitelja upućen Kantonalnoj bolnici Zenica broj: 59/23 od 13.05.2024. godine, Odgovor Kantonalne bolnice Zenica broj 01-44-2552-4/24 od 29.05.2024.godine, Dopuna zahtjeva tužitelja upućenog Kantonalnoj bolnici Zenica broj 59/23 od 31.05.2024.godine, Odgovor JU Kantonalne bolnice Zenica broj 01-44-3327-2/24 od 11.06.2024.godine, uvid u prikopljen spis prvostepenog suda broj: 43 0 O 190097 20 O, izjavu tužitelja D.T. i izjavu tuženog u svojstvu parničnih stranki, izjave svjedoka: M. H., M. A., M. T., nakon čega je na potpuno i pravilno utvrđeno činjenično stanje, pravilno primijenio materijalno pravo, odredbe člana 6., člana 8. stav 1., 2. i 3., člana 15. člana 16., člana 18., člana 67., člana 62., člana 63., člana 64., člana 65., člana 77., člana 78., člana 79., člana 99., člana 104., člana 105.,

člana 158., člana 188., člana 195., člana 197., člana 200., Zakona o nasljeđivanju u F BiH („Sl. novine F BiH“, broj 80/2014 i 32/2019 – odluka US), koje odredbe je citirao na stranama 18., 19., 20. i 21., prvostepene odluke, te nije pogriješio kada je odlučio kao u izreci pobijane odluke, donoseći pravilnu i zakonitu odluku, u kom pravcu je neosnovan žalbeni prigovor tužitelja, da je prvostepeni sud pogrešno cijenio, da se u konkretnom slučaju radi o valjanom usmenom testamentu pred svjedocima. Za svoju odluku, prvostepeni sud je dao valjane i pravilne razloge koje u cijelosti prihvata i ovaj sud, a žalitelje na iste upućuje.

Obrazloženje pobijane odluke je sačinjeno u skladu sa članom 191. stav 4. Zakona o parničnom postupku, jer su u istom dati potpuni razlozi o odlučnim činjenicama, iz kojih je vidljivo zašto je tužbeni zahtjev tužitelja odbijen, te je prvostepeni sud pravilno odlučio i o troškovima postupka kao u izreci, u vezi s odredbama člana 386. i 387. ZPP.

Iz stanja spisa proizilazi, a nije ni sporno, da je ostavitelj M. A. preminuo dana ..., da je iza njega pokrenut ostavinski postupak pod brojem 43 0 O 190097 20 O, da je u navedenom ostavinskom spisu postupala notar Elza Dilber kao povjerenik suda, da je na ročištu od 29.12.2022.godine utvrdila, da ostavinsku masu iza umrlog ostavitelja čini stan upisan u zk.ul.br. 8784 K.O. ... od (47 m²), te novčana sredstva u neutvrđenim iznosima na računima ostavitelja otvorenim kod Raiffeisen banke, Unicredit banke i Procredit banke, da nije sporno, a proizilazi i iz materijalnih dokaza u spisu, da su zakonski nasljednici - tužitelji osporili usmeni testament sačinjen od strane umrlog ostavitelja M. A., kojim testamentom je on rasporedio svu svoju imovinu, stan i novčana sredstva na računima kod navedenih banaka, na način da je sve ostavio tuženom D. A., da su svjedoci usmenog testamentu M. H. i M. A. (svi radne kolege ostavitelja), da su tužitelji, koji su osporili usmeni testament, Rješenjem suda od 12.05.2023.godine upućeni da pokrenu parnični postupak u roku od 30 dana radi utvrđenja ništavosti testamentu, te da je ostavinski postupak prekinut do pravosnažnog okončanja tog postupka. Osim navedenog, nije bilo sporno, ni da je tuženi A.D.organizovano sahranu iza umrlog ostavitelja, da je snosio troškove sahrane, što proizilazi i iz računa Pogrebnog društva „Neven“ i JP „Gradsko groblje“ Zenica.

U ovom predmetu bila je sporna aktivna legitimacija tužitelja, odnosno da li se radi o zakonskim nasljednicima iza umrlog A.M., kao i punovažnost usmenog testamentu, iz razloga što su tužitelji istu osporili, jer smatraju da nisu bili ispunjeni uslovi za punovažnost testamentu prema odredbama člana 77. Zakona o nasljeđivanju F BiH, kao i da je sporno, da li se radi o posljednjoj volji testatora, u smislu da je on na taj način htio raspolagati svojom imovinom.

Prvostepeni sud je na osnovu rezultata dokaznog postupka, izvoda iz matične knjige umrlih, izvoda iz matične knjige rođenih koji su navedeni na strani 7., pobijane odluke utvrdio, da su tužitelji jedini živi srodnici ostavitelja, koji predstavljaju srodnike ostaviteljevog djeda po majci J.T., odnosno J. brata S. T., koji je umro 22.4.1988.g., te da tužitelji spadaju u red zakonskih nasljednika četvrtog nasljednog reda po pravu predstavljanja iza umrlog ostavitelja M. A., (dakle nisu nužni nasljednici), ali su aktivno legitimisani u ovoj pravnoj stvari, a kako je to utvrđeno na strani 8., pobijane odluke.

Pravilno je prvostepeni sud utvrdio da je volja ostavitelja bila da svu svoju imovinu, koju čine stan i novčana sredstva ostavi tuženom.

Suprotno navodima žalbe, prvostepeni sud je pravilno cijenio izjave saslušanih svjedoka testamenta, H. M. i A. M., kao i svjedoka M. T., strine ostavitelja, te iskaz tužitelja D. T. i tuženog kao parničnih stranki, a u vezi sa odredbom člana 8. ZPP.

S obzirom na važnost za ocjenu žalbenih navoda u ovoj pravnoj stvari, ovaj sud će ponovno citirati odredbu člana 77. stav 1. Zakona o nasljeđivanju F BiH, koja glasi: zavještatelj može izjaviti svoju posljednju volju usmeno pred dva svjedoka samo ako usljed izuzetnih prilika nije u mogućnosti da sačini pismeni testament. (2) Usmeni testament prestaje da važi po isteku 30 dana od prestanka izuzetnih prilika u kojima je sačinjen.

Dakle, prema odredbama člana 77. Zakona o nasljeđivanju F BiH, ostavilac može usmeno izjaviti svoju posljednju volju pred dva svjedoka samo ako zbog izuzetnih okolnosti nije u mogućnosti da sačini pismenu oporuku. Prema ovim odredbama, da bi usmena oporuka bila punovažna, potrebno je da su kumulativno ispunjeni slijedeći uslovi: da je ostavilac svoju posljednju volju izjavio u izuzetnim okolnostima (u konkretnom slučaju epidemija Covid 19), da zbog takvih izuzetnih okolnosti nije bio u mogućnosti da sačini pismenu oporuku – testament (bio jako bolestan), te da je oporuku dao pred dva svjedoka (dao putem telefona pred dva svjedoka). Kada se uzmu u obzir sve izuzetne okolnosti, objektivne i subjektivne, u kojima je ostavilac dao izjavu volje, može se pouzdano zaključiti da nije bio u mogućnosti da sačini pismeni testament, kako se to neosnovano navodi u žalbi tužitelja, prije svega jer je ostavilac M. bio teško bolestan, nalazio se na bolničkom liječenju zbog problema sa vratnom kičmom, a u toku liječenja je obolio od Covid 19, od kojeg je i umro, kao i da je u to vrijeme bila na snazi pandemija COVID 19, da su nadležni organi izdali više mjera sa ciljem suzbijanja širenja korona virusa, da je bila na snazi zabrana posjećivanja pacijenata, što sve ukazuje da M. nije mogao napustiti bolničko liječenje, niti je bilo dozvoljeno da notar ili bilo ko drugi pristupi u bolnicu na odjel Covid, radi sačinjavanja pismenog testamenta. Nadalje iz Zapisnika notara Elze Dilber broj: 0-UPP-218/2021 od 29.12.2022.godine utvrđeno je, da je notar Elza Dilber, dana 29.12.2020.godine izdala Potvrdu o proglašenju testamenta a po završenom ročištu, prije ostavljanja na čuvanje, te je navela da je testament (usmeni testament ostavitelja o čemu je sastavljena pismena izjava svjedoka) proglašen u smislu odredbi člana 195. Zakona o nasljeđivanju, dana 29.12.2022.godine.

Kada se ima u vidu da iz materijalnih dokaza u spisu, odluke JU KBZ od 19.03.2020.godine, naredbe Ministarstva zdravstva ZDK od 02.11.2020.godine, odluke Ministarstva zdravstva od 02.09.2020.godine sa smjernicama za postupanje sa pacijentima pozitivnim na Covid 19 i osobama iz kontakta iz koje proizilazi, da se istom usvajaju smjernice za postupanje sa pacijentima pozitivnim na Covid 19 i osobama iz kontakata, sa kriterijima za obavezno upućivanje tih pacijenata na hospitalizaciju, kao i kriterije za liječenje i izolaciju u kućnim uslovima koji su sastavni dio odluke, koje smjernice između ostalog propisuju izolaciju osoba koje su zaražene Covid 19, da je ostavilac obolio i umro od korona virusa na infektivnom odjelu KBZ, to činjenica da je na dan 09.09.2024.godine, u Odjelu za infektivne bolesti KBZ Zenica radio jedan infektolog, 12 medicinskih sestara, po 3 sestre u 4 smjene, 6 radnica na održavanju čistoće, po dvije u tri smjene, te da je na Covid Odjelu bilo 48 pacijenata sa Covid infekcijom, tj., da je ostavilac prema navodima žalbe imao mogućnost da sačini pismeni testament pred svjedocima, ne može biti od uticaja na valjanost usmenog testamenta ostavitelja, sačinjenog usljed izuzetnih okolnosti pandemije korona virusa i njegovog teškog zdravstvenog stanja, kao i s obzirom na njegovo povjerenje prema tuženom.

Iz istih razloga, što je u to vrijeme bila na snazi velika pandemija COVID 19, što je na snazi bila zabrana posjećivanja pacijenata u KBZ, umrlom ostavitelju je u momentu kada je shvatio da mu se bliži kraj, što je i rekao putem telefona tuženom sa kojim je oduvijek bio u dobrim odnosima, koji mu je radni kolega i nadređeni, kao i svjedocima pred kojima je putem telefona dao svoju posljednju izjavu volje, jedino je ostala mogućnost da svoju posljednju volju upravo saopšti putem telefona, u kom pravcu se ne mogu prihvatiti navodi žalbe tužitelja.

U pogledu prigovora, da ostavitelj nije bio u takvom zdravstvenom stanju da nije mogao sačiniti pismeni testament, isti je paušalan, kada se ima u vidu da pri dolasku u bolnicu na Odjel neurologije dana 07.8.2020.g. na kojem je bio do dana 26.8.2020.g., kada je premješten na Covid odjel, na kojem je umro dana ... dakle, prije oboljenja od Covid 19, ostavitelj i nije imao, kako to proizilazi iz stanja spisa namjeru sačinjavanja testamenta, nego tek nakon oboljenja od Covid 19 i tek nakon što je bio tako bolestan da je i sam rekao da mu se bliži kraj, a što je bilo nažalost tačno, jer je preminuo od infekcije Covid 19, niti navodi tužitelja, da je mogao kucati poruke, dakle, pisati i sačiniti pismeni testament da je htio, mogu uticati na pravilnost pobijane odluke, s obzirom na utvrđene izuzetne prilike, kao i utvrđene subjektivne i objektivne okolnosti, o kojima je prvostepeni sud dao detaljne razloge u obrazloženju svoje odluke, koje u cijelosti prihvata i ovaj sud, a žalitelj na iste upućuje.

Da je tužitelj bio bolestan i prije odlaska u bolnicu na liječenje, može se zaključiti, osim na osnovu izjava svjedoka usmenog testamenta i tuženog i na osnovu izjave njegove strine, svjedoka M. T., koja je između ostalog izjavila, da je sa M. bila u dobrim odnosima, da ga je posljednji put vidjela 02.08.2020.godine u njenom stanu kada mu je vratila novac koji mu je dugovala, da je tada bio u vrlo lošem stanju, zapuštenog izgleda, neobrijan, bio je bolestan, da kada su došli u njen stan, tražio je stolicu da sjedne, rekao je da ne može stajati, da je bolestan, da ima zdravstvenih problema i to je bio njihov zadnji susret, da su sa njima tada bili D.T. i njegova supruga D., kao i izjave tužitelja D. T. koji je saslušan kao parnična stranka izjavio, da je njemu M. brat od tetke, dakle, njegov otac i M. majka su od dva brata djeca, da su se posljednji put vidjeli početkom avgusta 2020.godine, kada je dovezao strinu M. T. u Z., da se M.bio udebljao i promijenio opis, da nije imao njegov broj telefona niti je on korisnik Facebook mreže, da mu je poznato da mu je radni kolega organizovao sahranu, da pretpostavlja da je on i platio troškove sahrane, da on lično nije sudjelovao u plaćanju troškova sahrane, da on lično nije dolazio na sahranu, jer je bilo doba korone pa je bilo rizično za doći, te koliko mu je poznato, da niko iz Prijedora osim strine M. nije bio na sahrani.

Kada se ima u vidu da iz rezultata dokaznog postupka, iz iskaza tuženog, ali i tužitelja D. T. i svjedoka M.T., kao i materijalnih dokaza proizilazi, da je svu brigu oko umrlog M. vodio tuženi i prije nego što je M. otišao u bolnicu, kao i za vrijeme dok se nalazio u bolnici, (obezbjeđivao mu hranu, higijenske i druge potrepštine, plaćao račune), da se tuženi sa M. čuo dok se isti nalazio na liječenju u bolnici, jer su tuženi i M. bili dugogodišnje radne kolege i bliski prijatelji, da je utvrđeno da M. A. nije bio u bliskim odnosima sa svojim srodnicima, osim sa M. T., (svjedok) koja se čula sa M. dok je isti bio u bolnici, koja je jedina od M. srodnika bila na sahrani, da niko od rodbine nije sudjelovao u organizaciji M. sahrane, niti je snosio troškove sahrane, niti mu je bilo ko od njegovih srodnika obezbjeđivao potrebne stvari tokom boravka u bolnici, da iz izjava saslušanih svjedoka H. M. i A. M., kao i tuženog proizilazi, da se zdravstveno stanje umrlog M. počelo pogoršavati tokom 2019.godine, zbog čega je tokom pandemije Corona virusa bio pošteđen kao zaposlenik sa rizičnim zdravstvenim stanjem, te da je radio od kuće, da kada se M.zdravstveno stanje pogoršalo bio je primljen u bolnicu na Odjel neurologije, sa uputom za operaciju u Tuzli,

(imao problem sa vratnom kičmom), da se za to vrijeme čuo i sa tuženim i sa svjedokom M. T., da je imao oscilacije u svom zdravstvenom stanju, od toga da se stanje poboljšavalo, pa do toga da se osjećao jako loše, da na početku odlaska u bolnicu nije mogao da kuca poruke, da je mogao da govori, da mu se kasnije stanje pogoršalo, te da kada se posljednji put čuo sa tuženim i svjedocima (na spikerfon) kao svojim radnim kolegama govorio je jako teško, da je rekao da ima osjećaj da mu se bliži kraj, da je i svjedok M. navela da se sa tuženim čula 5 dana prije nego što će umrijeti, te da je bio u teškom zdravstvenom stanju, što joj je potvrdio i komšija čiji poznanik je radio na Covid odjeljenju, kao i da je iz iskaza svjedoka usmenog testamenta i tuženog utvrđeno, da je umrli M. dana 09.09.2020.godine, prilikom telefonskog razgovora sa tuženim, kada je bio pušten na spikerfon, kojem razgovoru su prisustvovali i isti čuli i svjedoci, H. M. i A. M., njegove radne kolege izjavio, da se osjeća jako loše i da ima osjećaj da mu se bliži kraj i da neće preživjeti, da s obzirom na dobre odnose sa tuženim, a u vezi sa činjenicom da nema nikog od srodnika, svu svoju imovinu, uključujući stan u Z., u ..., kao i novac sa tri bankovna računa, ostavlja tuženom, koju izjavu umrlog M. su ovi svjedoci potvrdili u svojim pismenim izjavama od 27.10.2020.godine, u vezi sa kojima su Općinskom sudu u Zenici, dopisom od 27.10.2020.godine dostavili zahtjev za evidentiranje činjenice o usmeno izjavljenoj posljednjoj volji umrlog, tada se ne mogu prihvatiti žalbeni navodi tužitelja, da nisu bili ispunjeni uslovi za punovažnost testamenta prema odredbama člana 77. Zakona o nasljeđivanju FBiH, jer je pouzdano utvrđeno, da se radi o posljednjoj volji testatora, koji je na ovaj način htio raspolagati svojom imovinom, datoj pred dva svjedoka u izuzetnim prilikama, radi kojih nije bilo za očekivati da sačini pismeni testament.

Prvostepeni sud je u obrazloženju svoje odluke, na strani 23., naveo, da u vezi s odredbom člana 77. Zakona o nasljeđivanju sudska praksa je zauzela stav da pojam „izuzetne prilike“ obuhvata sve okolnosti objektivne i subjektivne prirode zbog kojih testator nije bio u mogućnosti napraviti pismeni testament, a da li su takve prilike postojale prosuđuje sud od slučaja do slučaja, kao i da pri tome postojanje izuzetnih prilika treba prosuđivati prema trenutku izjave usmenog testamenta, a ne prema vremenu prije ili poslije toga. Pravilan je zaključak prvostepenog suda da je na tuženom teret dokazivanja postojanja izuzetnih okolnosti za sačinjavanje usmenog testamenta pred svjedocima, kao i da je navedeni testament pravno valjan, te da je na strani tužitelja obaveza da predlože i izvedu dokaze za osporavanje testamenta, što tužitelji nisu dokazali.

Postojanje objektivnih (epidemija) i subjektivnih okolnosti (iznenadna i teška bolest testatora i sl.), a koje okolnosti su onemogućile testatora da sačini pismeni testament, tuženi je i po ocjeni ovog suda dokazao, kako to pravilno zaključuje i prvostepeni sud, te razloge o tome navodi na strani 24., 25. i 26. pobijane odluke, koje u cijelosti prihvata i ovaj sud, bez potrebe za ponavljanjem, a žalitelje na iste upućuje.

Naime, ostavitelj je svoju volju preko telefona dao tuženom pred svjedocima dana 9.9.2020.g., kada su se posljednji put čuli, a umro je 15.9.2020.godine, jer je slutio kraj, zbog toga što se jako loše osjećao, što je slutio da neće preživjeti, pri čemu zbog epidemioloških mjera nije mogao svoju volju izraziti u pismenoj formi, te su svjedoci svoje izjave sačinili i potpisali 27.10.2020.g., (član 188. i 195. ZON), kada su podnijeli i zahtjev prvostepenom sudom, radi evidentiranja činjenice o usmeno izjavljenoj volji umrlog ostavitelja, koje izjave su proslijeđene postupajućem notaru, koji je usmeni testament pred svjedocima proglasio na ročištu održanom 29.12.2022.godine, (nasljednici ga osporili), a da su izjave istinitog sadržaja, svjedoci su izjavili prilikom saslušanja na glavnoj raspravi pred prvostepenim sudom.

I ovaj sud prihvata razloge prvostepenog suda zbog kojih je cijenio, da za punovažnost usmenog testamenta nije bila od uticaja činjenica, da je u tom momentu na Covid odjeljenju, gdje je M. bio smješten, bilo medicinskog osoblja i pacijenata, pred kojima je M. mogao sačiniti testament, kada se ima u vidu zdravstveno stanje u kojem se M. našao, da je imao osjećaj da mu se bliži kraj, da mu se stanje rapidno pogoršava, pa je u tom stanju normalno za očekivati da najviše povjerenja ima prema tuženom i svjedocima sa kojima je dugo godina radio, a ne prema nepoznatim ljudima.

Imajući u vidu da iz izjave samog ostavitelja, koju su pred sudom iskazali svjedoci, kao i pismenim izjavama od 27.10.2022.g., proizilazi, da je ostavilac svu svoju imovinu ostavio tuženom, tada se ne mogu prihvatiti navodi žalbe u tom pravcu, niti na punovažnost testamenta utiče činjenica, što su svjedoci u ovom postupku naveli da je ostavitelj nazvao tuženog, odnosno tuženi ostavitelja, niti što su bili proturječni u dijelu, da li je ostavilac taksativno naveo svoju imovinu i bankovne račune, kada se ima u vidu da je izjavio da tuženom ostavlja svu svoju imovinu.

O volji i želji ostavitelja da svoju imovinu ostavi tuženom nakon što je osjećao da mu se bliži kraj može se zaključiti i na osnovu navoda tuženog, da je ostavitelj upravo tuženog nazvao da mu kaže da ne može ustati iz kreveta, da je ostavitelj tuženom, a nakon što je on uspio ući u stan i pozvati Hitnu pomoć koja ga je odvezla u bolnicu, dao ključ od stana, dao mu PIN od svojih kartica, lozinku od svoja tri mobilna telefona koja je imao, rekao mu da mu putem mobilnog plaćanja izvrši plaćanje komunalija, što sve ukazuje da je imao veliko povjerenje u tuženog, sa kojim, se kako su to izjavili i svjedoci najviše družio, koji mu je u konačnom nesporno organizovao sahranu i koji je o njegovoj smrti sa njegovog profila objavio vijest o njegovoj smrti, o sahrani, te pozvao eventualno rodbinu da učestvuje u sahrani, (niko od tužitelja se nije javio, niti učestvovao u sahrani).

Ukazuje se da u slučaju postojanja izuzetnih prilika zbog kojih testator nije bio u mogućnosti da sačini testament, izjava volje testatora u usmenoj formi je punovažna, ako je takva izjava data pred najmanje dva svjedoka kao u konkretnom slučaju, da zakonom nije određeno da ti svjedoci moraju biti istovremeno prisutni davanju izjave testatora (u konkretnom slučaju su bili prisutni), da postoje izuzetne prilike, između ostalog, epidemija kao u konkretnom slučaju, da punovažni usmeni testament ostaje na snazi samo ako je testator umro u toku trajanja izuzetnih prilika, kao u konkretnom slučaju (tužitelj dana 09.09.2020.godine izjavio usmeni testament putem telefona pred svjedocima, a umro 15.09.2020.godine), da se ne radi o svjedocima koji prema zakonskim odredbama ne mogu biti svjedoci usmenog testamenta, da su svjedoci usmenog testamenta dužni bez odlaganja napisati sadržinu izjave testatora i što prije predati je sudu, ili umjesto toga da izjavu testatora ponove u sudu (u konkretnom slučaju svjedoci testamenta izjavu testatora predali dana 27.10.2020.godine, a saslušani su i kao svjedoci pred sudom), da iz stajališta sudske prakse proizilazi, da se usmena volja u izuzetnim okolnostima (u konkretnom slučaju pandemija Covid 19), može učiniti riječima (u konkretnom slučaju telefonom preko spikerfona pred svjedocima dana 9.9.2020.g.), znacima i drugim ponašanjem (ostavitelj prije odlaska u bolnicu pozvao tuženog i ostavio mu ključ od stana, pin od kartica, lozinke od telefona), konkludentnim radnjama, kojim se sa sigurnošću može zaključiti o postojanju volje ostavitelja, o čemu je prvostepeni sud pravilno zaključio da postoji volja ostavitelja, da baš tuženom ostavi svu svoju imovinu, jer to proizilazi iz rezultata dokaznog postupka, u kom pravcu se ne mogu prihvatiti žalbeni navodi tužitelja, da prihvatanje mogućnosti da se usmenim testamentom pred svjedocima smatra „navodno“ data izjava prilikom telefonskog razgovora i to prije svega upućena nasljedniku, a ne svjedocima, koji su tu

bili tek usput, predstavlja flagrantno kršenje odredaba Zakona o nasljeđivanju, , niti ostali navodi žalbe, mogu imati uticaja na pravilnost pobijane odluke.

Naime, tuženi a i svjedoci, kao radne kolege ostavitelja su izjavili, kako su taj dan željeli da čuju kako se ostavitelj osjeća, radi čega su razgovor i pustili na spikerfon, te da im je ostavitelj rekao da je bolestan, da osjeća da mu se bliži kraj, da je izjavio da nema potomaka, niti nasljednika, te da svu svoju imovinu ostavlja tuženom, a što je ustvari već bio učinio na neki način, jer je prije nego što je otišao u bolnicu zbog bolova u vratnoj kičmi i prije oboljenja od Covid 19, ključ od stana, PIN od kartica iz banke i lozinke od mobilnih telefona već bio dao tuženom, što ukazuje da je u njega imao povjerenje.

Pozivanje žalbe na sudsku praksu Vrhovnog suda F BiH nije od uticaja na pravilnost ove odluke iz razloga što se ista odnosi na pismeni testament pred svjedocima u smislu člana 67. ZON.

Nadalje, tužitelji nisu dokazali ,da ostavitelj M. A. svojom imovinom nije raspolagao na način kako su to izjavili tuženi i svjedoci M. H. i M.A., niti da nije imao namjeru da svoju volju izrazi na navedeni način, kao i da nisu postojale izuzetne okolnosti usljed kojih je ostavitelj svoju posljednju volju iskazao kao usmeni testament, niti navodi da je to mogao učiniti pred zaposlenicima i pacijentima Bolnice Zenice, imaju uticaja na pravilnost pobijane odluke, a iz razloga navedenih u obrazloženju iste, koje u cijelosti prihvata i ovaj sud, a tužitelje na iste upućuje, jer je prvostepeni sud na osnovu rezultata dokaznog postupka pravilno cijenio da su ispunjeni uslovi iz člana 77. Zakona o nasljeđivanju za punovažnost usmenog testameta, uzimajući u obzir izuzetne , kako objektivne, tako i subjektivne okolnosti, u kojima je ostavitelj dao svoju izjavu volje.

Ostali navodi žalbe nisu odlučni sa aspekta predmeta spora na osnovu odredbe člana 231. Zakona o parničnom postupku, te ih ovaj sud nije posebno ni cijenio.

Slijedom navedenog, odlučeno je kao u izreci na osnovu odredbe člana 226. Zakona o parničnom postupku („Službene novine F BiH“, broj: 53/03, 73/05, 19/06 i 98/15).

Predsjednica vijeća

Nedeljka Mađar Ramljak